

УДК 621.326

Кушнір А. – ст. гр. ПО – 31

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ЛІБЕРАЛІЗМ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ НАПРЯМ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Науковий керівник: доцент Гумен Ю. Є.

Kushnir A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

LIBERALISM AS A FUNDAMENTAL DIRECTION OF POLITICAL SCIENCE

Supervisor: Associate Proffesor Gumen Y. E.

Ключові слова: лібералізм, політична наука, доктрина.

Keywords: liberalism, political science, doctrine.

На мою думку, актуальність дослідження лібералізму ґрунтується на важливості осмислення форм політичного життя. Для аналізу даного напрямку загалом важливо вивчити не тільки сучасний стан лібералізму, а також його історичний розвиток.

Лібералізм (від лат. *liber* — вільний) — філософська, політична та економічна теорія, яка виходить з положення про те, що індивідуальні свободи людини є правовим базисом суспільства та економічного ладу [1, с. 456].

Зародився лібералізм як ідеологія буржуазії у XVII ст. і остаточно сформувався як ідейна доктрина до середини XIX сторіття.

Спочатку дана доктрина виходила з того, що всі права повинні бути в руках у фізичних та юридичних осіб, а держава повинна існувати виключно для захисту цих прав (класичний лібералізм). Сучасний лібералізм значно розширив рамки класичної трактування і включає в себе безліч течій між якими є глибокі суперечності, які відображені в документі «Загальна декларація прав людини» (прийнята Генеральною Асамблеєю ООН).

Існують такі форми лібералізму: економічний, політичний, культурний та соціальний. «Політичний лібералізм» за ліберальну демократію та проти авторитаризму; «економічний лібералізм» — за приватну власність і проти державного регулювання; «культурний лібералізм» — за особисту свободу і проти обмежень на неї з міркувань патріотизму або релігії; «соціальний лібералізм» — за рівність можливостей і проти економічної експлуатації [2, с. 112].

Основними рисами лібералізму є: 1) широкі права й свободи людини; 2) принцип приватної власності як основа незалежності суспільства; 3) критичне ставлення до держави, обмеження її функцій та влади державного апарату [3].

Отже, лібералізм – досить широка ідеологія, яка поєднує в собі визнання свободи та власності людини з верховенством закону; згідно із ліберальним ідеалом, мета створення держави — збереження й захист природних прав людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Герасіна Л. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І.О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2015. – 816 с.

2. Шемшученко С. ЛІБЕРАЛІЗМ: [в 6-ти т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко. — К. : Українська енциклопедія, 1998. – 672 с.

3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Лібералізм>